

ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Hazır bulunduğu öğrencinize konuşmalar katılabileceğini söylemeniz, bilgi ve fikirlerini paylaştığında güdülemeniz onun benlik saygısını güçlendirecektir. Bu tutumunuz, öğrencinizde, kekemeliğinin sizi ve arkadaşlarını rahatsız etmediği düşüncesini oluşturacak ve kendine güvenmesini sağlayacaktır.
- Öğrenciniz hasta, yorgun veya gergin olduğunda akıcı konuşmakta zorlanabilir. Bu nedenle kendini rahat hissettiği zamanları kollayarak, bu zamanlarda ona daha çok konuşma fırsatı verebilirsiniz.
- Öğrenciniz kekeleyişinde onun yerine cümleleri tamamlamayınız. Böyle yaptığınızda iletişim kurmak ve akıcı konuşmak için gerekli motivasyonu kırılacaktır.
- Kekemelle baş edebilmek için sınıf arkadaşlarının olumlu duyu, düşünce ve davranışlarına öğrencinizin çok ama çok ihtiyacı bulunmaktadır. Sınıfta “bireysel farklılıklara hoşgörü”, “alay ve zorbalık karşıtı sınıf iklimi” başlıklarında okul rehber öğretmeni ve psikolojik danışmanın da desteğini alarak eğitimler düzenleyebilirsiniz.
- Arkadaşlarının alay etmesi ve zorbaca davranması ona acı verecek, derslere olan ilgisini de azaltacaktır. Alay edilme ve zorbalık ile başa çıkabilmek için gerekli stratejileri ve problem çözme becerilerini okul rehber öğretmeni ve psikolojik danışmanın da desteğini alarak ona öğretebilirsiniz.



Kare kod vasıtasıyla
MEB Kekeme Bir Öğrencim Var
Öğretmen El Kitabı'ndan detaylı bilgi
alabilirsiniz

ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Kekemeliği nedeniyle arkadaşlarından farklı olarak algılamak, konuşma, okuma ve sunum yapma gibi sorumluluklarından uzak tutulmak öğrencinizde yetersizlik algısının oluşmasına neden olacaktır. Arkadaşlarına verdiğiniz sorumlulukları aynı nicelik ve nitelikte onun da yerine getirmesini bekleyebilirsiniz.
- Öğrenciniz aşına olduğu konularda daha akıcı konuşabilir, sunum yapabilir ve okuyabilir. Bu nedenle okuma, konuşma ve sunum gibi sözlü performans gerektiren görevler için ders öncesinde evde pratik yapma, koro ile okuma, birebir, küçük grup ve büyük grup şeklinde sıra ile sunum yaptırma gibi stratejileri kullanabilirsiniz.
- Okuma, konuşma, sunum yapma gibi sözlü performanslarda görev zamanını bilmek onu kaygılandırıp kekemeliğini artırabilir. Bunun için beklenmedik bir zamanda söz verme, söz verme sırasını onunla konuşarak belirleme gibi stratejileri kullanabilirsiniz.
- Öğrencinizin kekemeliği bazen bitmiş gibi görünüp bazen de şiddetlenebilir. Bu durumlarda kaygılanmayın. Hangi durumlarda akıcı konuştuğuna, hangi durumlarda kekeleyişine dikkat ederek, akıcı konuştuğu durumları ve bağlamları sınıf ortamında çoğaltabilirsiniz.
- Sosyal etkileşiminin olup olmadığı, arkadaşlarıyla konuşmaya istekli olup olmadığı ile ilgili gözlemler yapabilirsiniz. Arkadaşlık ve sınıf içi etkileşim becerileri başta olmak üzere sosyal becerilerini güçlendirebilmek için faaliyetler planlayabilir ve etkinlikler yapabilirsiniz.
- Şarkı söylemek, futbol oynamak, resim yapmak, robotik kodlama yapmak gibi sanat, spor ya da bilişim alanlarındaki güçlü yönlerini fark edin. Kendilik algısını, özgüvenini ve iletişim kurma cesaretini güçlendireceği için bu yönlerinin sınıf, okul ve toplumca bilinmesini ve takdir edilmesini sağlayabilirsiniz.



KEKEMELİK HAKKINDA ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER



ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ BÖLÜM BAŞKANLIĞI

ADRES: Aktেকে Mahallesi, Yalçın Caddesi, 12/1,
KASTAMONU
Telefon: 0 (366) 214 61 41
0 (366) 214 61 15
E-posta: 168207@meb.k12.tr
Web:kastamonuram.meb.k12.tr

TANIMI ve YAYGINLIĞI

Akıcı konuşma bozukluklarının başında gelen kekemelik, konuşmanın akışında, ritim, vurgu, tizlik gibi prozodik özelliklerinde, ses birimlerin çıkarılmasında ve anlaşılmasında bir bozukluğun olması şeklinde tanımlanmaktadır.



Dil gelişiminin yoğun olduğu 2-4 yaşları arasında başlayan kekemeliğin, çocukluk döneminde görülme sıklığı % 5, yetişkinlik döneminde ise % 1-2 arasında olduğu ifade

edilmektedir. Kekemelik kızlara oranla erkeklerde 4 kat daha fazla görülmektedir.

SINIFLANMASI

Kekemelik, gelişimsel kekemelik ve edinilmiş kekemelik olmak üzere iki başlık altında sınıflandırılmaktadır.

Gelişimsel kekemelik, genellikle okul öncesi yıllarda ortaya çıkan, ileri yaşlarda da devam eden, yaygınlığı en yüksek kekemelik türüdür.

Edinilmiş kekemelik, oldukça nadir görülen, kafa travması, parkinson gibi nörojenik ve psikolojik travma, kaygı gibi psikojenik nedenlerle yetişkinlikte oluşabilen kekemelik alt türüdür.

NEDENLERİ

Kekemeliğin oluşmasında genetik, bilişsel, motor organizasyon ve dile dayalı, nörolojik, çevresel, psikolojik faktörler ile mizaç özelliklerinin etkili olduğu dile getirilmektedir.

Yaygın inanişaya karşın “Kabus gördü, köpekten korktu, bisikletten düştü...de o yüzden kekeme oldu.” şeklindeki durumsal korkuların gelişimsel kekemeliğin ana nedeni olmadığı, bu korkuların kekemeliği yalnızca geçici olarak tetikleyen bir faktör olduğu ifade edilmektedir.

BELİRTİLERİ

Ses ya da hece tekrarları, tam sözcük tekrarları, ünsüz ve ünlü ses uzatmaları, sözcüğün içinde ara verme, sesli ya da sessiz duraklama, sorunlu sözcükleri kullanmamak için yerine başka sözcük kullanma, “mmm, şeyy” gibi ertelemeler kullanma, sözcükleri büyük bir gerginlikle çıkartma, baş sallama, göz kırpmaya, ayağı yer vurma gibi ikincil davranışlar kekeme bireylerde görülebilen bulgulardandır.

TANI ve YERLEŞTİRME

Kekeme olduğu düşünülen çocukların ihtiyaç duydukları tedavi, terapi ve özel eğitim hizmetlerinden en erken düzeyde yararlanabilmesi için çocuk ve ergen psikiyatristi, dil konuşma terapisti gibi ilgili alan uzmanlarının bulunduğu bir sağlık kuruluşuna başvurulması ve tıbbi olarak tanılanması gerekmektedir.

Tanılama ve raporlandırma ile birlikte çocuklara yönelik, klinik ortamlarda dil ve konuşma terapisi hizmeti sunulabildiği gibi, anne babaların talebi ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde çocuklar eğitsel açıdan incelenmekte, değerlendirilmektedir. Bu süreçte çocuklara yönelik tam zamanlı kaynaştırma resmi eğitim tedbirini talep halinde de özel özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde uygulanan MEB Dil ve Konuşma Güçlüğü Destek Eğitim Programındaki uygun modüller önerilmektedir.



Rehberlik Araştırma Merkezi Özel Eğitim Değerlendirme Kurulunca tam zamanlı kaynaştırma resmi eğitim tedbirini önerilen çocuklar İl/İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurullarınca okullara yerleştirilmektedir.

Yerleştirme kararı ile birlikte okullarda kekeme çocukların eğitim ihtiyaçlarını karşılamak için Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) Birimi oluşturulmakta ve çocuklara için BEP uygulanmakta ve ihtiyaç halinde çocuklar destek eğitim odalarından yararlandırılmaktadır.

ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

Sınıflarında kekeme öğrencisi bulunan öğretmenlere yönelik uzmanlarca bazı önerilerde bulunmaktadır. Kekeme öğrencilerin akıcı konuşma becerilerini ve sınıf toplumuna uyumunu güçlendirecek bu önerilere aşağıda yer verilmiştir.

- Kekeme bir çocuğun kabul edici ortama, duygusal desteğe ve yapıcı tutumlara ihtiyacı vardır. Kekemeliğe baş edebilmek için öğrencinizi koşulsuz kabul etmelisiniz.



- Herkes gibi öğrenciniz de iyi bir iletişime ve iletişimciye gereksinim duymaktadır. Onunla konuşurken dudak ve ağız hareketlerini takip etmeniz öğrencinizi telaşlandıracaktır. Bunun yerine, onunla konuşurken göz kontağını devam ettirmeniz, yüzüne odaklanmanız, kuşatıcı jest ve mimik kullanmanız konuşmasının daha akıcı olmasını sağlayacaktır.

- Konuşurken öğrencinize “yavaş konuş”, “rahat ol”, “nefes al” veya “konuşmadan önce düşün ” gibi önerilerde bulunmayınız. Kekeleyişinde endişenizi belli etmeyiniz. Kaygısını artıran bu ifade ve tutumların yerine onunla acele etmeden, uygun yerlerde duraklayarak, hızınızı azaltarak, sakin, yumuşak bir ses tonuyla konuşmanız onu rahatlatacaktır.

- Nasıl söylediğine değil ne söylediğine odaklanmalısınız. Öğrencinizi tam ve etkin dinlemelisiniz. Dinlediğinizi bakışlarınız, jest-mimikleriniz ve davranışlarınızla hissettirmeniz konuşmak, diyaloglara ve derslere katılmak için öğrencinizi cesaretlendirecektir.

- Zaman baskısı ile oluşan stres ve kaygı öğrencinizin kekeleyişini arttırabilmektedir. Bu nedenle göz kontağını kesmeden, konuşmalarını tamamlamak için ona yeterli zaman veriniz.